

Η αχρηστία του πολέμου

Βασίλης Μούτσογλου, Πληρεξούσιος Υπουργός Α.ε.τ.

Η προβολή ηθικών αρχών, οι νεκροί και η απαγόρευση του από το Διεθνές Δίκαιο δεν κατάφεραν να αποτρέψουν την προσφυγή των κρατών στον πόλεμο. Τα κράτη συνεχίζουν να προσφεύγουν σε αυτόν για την ικανοποίηση των επιδιώξεων τους ακόμη και στην παρούσα εποχή.

Το περιοδικό Economist προβάλλει τρεις αλήθειες για τον πόλεμο. Πρώτον, γράφει, οι ηγέτες που εξαπολύουν πόλεμο, σπάνια είναι τόσο έξυπνοι όσο νομίζουν. Υπερβάλλουν στην εκτίμηση των δυνάμεων τους και υποεκτιμούν τις δυνάμεις του αντιπάλου. Δεύτερον, όταν οι λαοί βλέπουν ξένα στρατεύματα να εισβάλουν στα εδάφη τους τείνουν να αντιδρούν λυσσαλέα. Τέλος, η τεχνολογία έκανε φθηνότερη και ευκολότερη την κατασκευή όπλων όπως τα drones για την άμυνα της πιο αδύναμης πλευράς.

Πέραν των ανωτέρω, οι πόλεμοι, τουλάχιστον των τελευταίων πέντε ετών, κατέδειξαν και μια άλλη διάσταση, τη μη αποτελεσματικότητα. Κανένας πόλεμος τουλάχιστον κατά την περίοδο αυτή δεν κερδήθηκε, ασχέτως αν έγινε για σκοπούς αρπαγής εδαφών ή για τη διαφύλαξη της ειρήνης. Και η παρατήρηση αυτή αφορά όχι μόνο κάποια κράτη αλλά και τις Μεγάλες Δυνάμεις, μέλη του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών. Ούτε η Ρωσία κατάφερε να κατανικήσει την Ουκρανία, ούτε το Ισραήλ να εξαλείψει τις τρομοκρατικές οργανώσεις, ούτε οι ΗΠΑ, τουλάχιστον μέχρι στιγμής, να παρεμποδίσουν τη δυνατότητα ενός πυρηνικού πολέμου ή ακόμη λιγότερο, να προστατεύσουν τα Ανθρώπινα Δικαιώματα. Αποδεικνύεται ότι ο πόλεμος δεν μπορεί να είναι μέσο για την επίτευξη των επιδιώξεων των κρατών.

Οι λόγοι ανάγονται στο επίπεδο του παγκόσμιου πολιτισμού στο οποίο φθάσαμε μετά από χιλιετίες συγκρούσεων. Το δίκαιο του πολέμου, οι παραβιάσεις του οποίου πλέον τιμωρούνται, το διεθνές ποινικό δικαστήριο, η παρέμβαση της διεθνούς κοινότητας μέσω του Τύπου και του ΟΗΕ με τα ψηφίσματα του, αποτελούν μεθόδους συγκράτησης, οι οποίες δυσχεραίνουν την ανάδειξη νικητή υπό οποιεσδήποτε συνθήκες.

Τα κράτη δεν μπορούν πλέον να συμπεριφέρονται όπως η Γερμανία του 1940 με τις εκτελέσεις – δολοφονίες και την πλήρη απαξίωση της ανθρώπινης ζωής και αξιοπρέπειας αλλά ούτε και όπως οι αντίπαλοί της με τον ολοκληρωτικό βομβαρδισμό πόλεων. Δεν μπορούν να εξαπολύουν πυρηνική επίθεση. Ακριβώς οι βόμβες εναντίον της Ιαπωνίας και τα φοβερά αποτελέσματα τους έκαναν ορατό τον σίγουρο κίνδυνο αμοιβαίας μαζικής καταστροφής. Ο Τύπος παρακολουθεί και καταγράφει. Είναι, ευτυχώς, παντού και πάντα, όπου χρειάζεται. Η παγκόσμια κοινή γνώμη δεν επιδεικνύει αδιαφορία και αντιδρά ευαισθητοποιώντας τις συνειδήσεις.

Ολοκληρωτικός πόλεμος ο οποίος να στοχεύει στην πλήρη εξουδετέρωση και παράδοση του αντιπάλου δύσκολα μπορεί πλέον να γίνει. Ο πόλεμος πρέπει να περιπέσει σε αχρηστία.

Επομένως, οι σχετικά ειρηνικές μέθοδοι, χωρίς νεκρούς, συντρίμμια και ερείπια είναι αυτές που, εφόσον οι επιδιώξεις είναι δίκαιες, θα επιφέρουν τελικά τα προσδοκώμενα αποτελέσματα.